‘Op dinsdag spreek ik elke leerling persoonlijk’

Wouter Bos is docent PIE aan het Vechtdal College in Hardenberg. Hoe geeft hij het onderwijs op afstand vorm en hoe houdt hij leerlingen bij de les? ’Het gaat verrassend goed.’

Wat was je reactie, toen je zondag 15 maart hoorde dat de scholen dichtgingen?

Paniek! In eerste instantie was het héél vreemd, ik had werkelijk nooit gedacht dat het ooit zover zou komen dat de scholen dicht zouden gaan. En je denkt ook: ‘Hoe nu verder? Hoe gaan we dat dóen?’ Het crisis ICT-team is op zondagavond meteen aan de slag gegaan om het afstandsbeheer vorm te geven. Online lesruimte aanmaken in Microsoft Teams, leerlingen koppelen, daarna hebben de docenten de eerste lessen in OneNote en Teams gezet. We hebben het in no-time gedaan, op woensdag hadden we alles online. We hebben ons een slag in de rondte gewerkt, maar het gaf ook energie.

‘WE HEBBEN ONS EEN SLAG IN DE RONDTE GEWERKT, MAAR HET GAF OOK ENERGIE.’

We zijn met het techniekteam trouwens nog gewoon op school aanwezig. Dat vinden we prettiger, je hebt dan tenminste nog sociaal contact met je collega’s. We hebben een grote ruimte, zodat we netjes afstand kunnen houden. Wie hoest, blijft natuurlijk thuis.

Kun je praktijkvakken eigenlijk wel op afstand geven?

Bij sommige praktijkvakken lukt dat gewoon niet. We hebben het rooster helemaal losgelaten en hebben eerst kritisch gekeken wat er wél kon, daarmee zijn we aan de slag gegaan. Dat was om te beginnen het kernvak Bestuur en Automatiseren, daar zijn we nu mee bezig. Hierna volgt het kernvak Ontwerpen en Maken. Het vak 3D-tekenen staat al klaar in OneNote, de instrumenten die de leerlingen nodig hebben, kunnen ze downloaden.

Hoe verlopen de lessen?

Ik bereid mijn lessen voor in Microsoft OneNote. Daar zet ik ook filmpjes in, als ondersteuning van de lesstof. Op de tijd dat de leerlingen normaal les hebben, maak ik in Teams een vergadering aan voor de leerlingen. Elke les begin ik met een rondje waarin ik alle namen langs ga en check of iedereen aanwezig is. Is een leerling afwezig, dan teken ik dat aan in Magister. Daarna leg ik tien minuten uit wat de bedoeling van de les is en waar ze de informatie kunnen vinden. Daarna gaan ze aan het werk. Per les verwerken ze zes tot acht pagina’s van het lesboek. Tijdens de les ben ik beschikbaar om vragen te beantwoorden en

Wouter Bos

als afsluiting maken ze een methodentoets die ik heb aangemaakt in Microsoft Forms. Ze moeten een score hebben van minimaal 60%. Aan het einde van de dag wil ik van iedereen een schermafbeelding ontvangen waarop die score staat.

Hoe weet je dat leerlingen de hele les aanwezig zijn?

Dat weet je niet. Via Teams ben ik met 26 leerlingen tegelijkertijd live, maar ik heb ze niet in beeld. Sommige leerlingen zetten bij het begin van de les hun microfoon aan, melden zich als aanwezig en zijn er vervolgens niet. Een leerling was bijvoorbeeld met zijn vader mee naar het werk geweest, die vader is service monteur. Een andere vader, met een bedrijf in megatronica, vroeg zelf toestemming om zijn zoon mee te nemen. Die leerling zou daar toch al stage gaan lopen, dus dat vind ik prima. Die leerlingen kunnen dan onderweg op hun telefoon de tien minuten lesinstructie bekijken, en 's avonds hun huiswerk maken. Die vrijheid hebben ze.

Eigenlijk gaat het verrassend goed. De eerste week waren er nog wel leerlingen die dachten dat ze vakantie hadden. Daar moet je dan even achteraan bellen. Maar die zijn nu ook bij de les. Ze doen niet al het werk in de uren die ze officieel in de les moeten zitten, maar dat verwacht ik ook niet. Als ik de schermafbeelding van de toets 's avonds krijg, is het ook goed.

Hoe ga je om met de leerlingen die extra aandacht nodig hebben?

In de les werk ik alleen met de leerlingen die vragen hebben. Ik heb leerlingen die de stof moeilijk vinden maar wel heel gemotiveerd zijn, die stellen nu elke tien minuten een vraag. In een gewone les op school doen ze dat niet zo snel. Dus die leerlingen krijgen nu echt extra aandacht en dat is positief.

Wat ik trouwens ook meteen heb ingevoerd, is dat ik op dinsdag elke leerling even persoonlijk spreek. Daarvoor heb ik tienminutengesprekken ingeroosterd. Ik heb 26 leerlingen, dus ik begin om 9 uur en dan ben ik tot 14 uur vrijwel continu in gesprek, met een paar pauzes. Dat is pittig, maar die gesprekken zijn zo waardevol. We praten even over hoe het gaat, ik kan checken hoe ver ze zijn en ik kan ze erop aanspreken als ze bijvoorbeeld een toets niet op tijd hebben ingeleverd. Ik merk dat leerlingen het ook leuk vinden, ze hebben me dan even helemaal voor zichzelf. Voor sommige leerlingen werkt dit allemaal prima, maar je merkt wel dat ze de school toch beginnen te missen.

> 'VOOR SOMMIGE LEERLINGEN WERKT DIT ALLEMAAL PRIMA, MAAR JE MERKT WEL DAT ZE DE SCHOOL TOCH BEGINNEN TE MISSEN.'

Hoe zit het met de examenleerlingen?

Die zijn nu bezig met de laatste toetsen voor de theoretische keuzevakken. Dat gaat ook op afstand, met vier leerlingen tegelijk en de webcam aan. Ik heb vier leerlingen die nog een praktijkopdracht moeten afronden. We kijken het even aan, zij kunnen eventueel wel op school examen doen, als we de afstandsregel handhaven.

TIPS VAN WOUTER BOS

1. **Je hebt geduld nodig**
   Het duurt een tijdje voordat je vertrouwd bent met deze manier van lesgeven.

2. **Zorg dat je je leerlingen ook apart spreekt**
   Dan kun je even praten over hoe het gaat, maar het is ook een stok achter de deur, om te zorgen dat leerlingen aan het werk blijven.

3. **Blijf realistisch**
   Je doet op deze manier minder dan wanneer je de leerlingen in de klas hebt. Doe de dingen die je doet, zo goed mogelijk.

Lig je voor de derdejaars eigenlijk op schema, voor de lesstof?

Nee, daar moet je realistisch in zijn. Normaal ronden de leerlingen in hun derde leerjaar alle profielvakken af, dat gaan we in dit jaar niet redden. Dat verlies moet je nemen, daar moeten we later een oplossing voor vinden. Op dit moment geldt: de dingen díe we doen, doen we goed.

Wat heb je zelf geleerd?

We hebben hier allemaal de afgelopen tijd in praktische zin enorm veel geleerd, met name als het gaat om het werken met Microsoft Office 365 en het maken van lessen in OneNote. Vroeger werkten we ook met die programma's, maar we gebruikten nog niet de helft van de mogelijkheden. Dat is wel echt veranderd en dat houden we er ook in. De video's met extra lesmateriaal, de toetsen die ik heb gemaakt in Forms, dat blijf ik in de toekomst allemaal zeker gebruiken.

Maar eerlijk, ik zal blij zijn als de school weer open is. We missen hier allemaal het rechtstreekse contact met de leerlingen en voor de leerlingen is het ook fijn als ze weer naar school kunnen. Ik merkt het aan ze als ik ze spreek en ik zie het thuis ook aan mijn eigen puberzoon. Het begint te wringen. Lesgeven op afstand is een prima noodoplossing, maar we zullen allemaal blij zijn als we de leerlingen weer om ons heen hebben.